

**Uchwała Nr XL/272/.2018
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 7 lutego 2018**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie
Biskupiec na lata 2018-2020**

Na podstawie art18 ust.2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r. poz 1875 z późn. zm.) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017, poz. 697)

Rada Miejska uchwala:

- § 1. „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2018 -2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Biskupca.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Tadeusz Szczerba

Załącznik do Uchwały
Nr XL/272/.2018
Rady Miejskiej w Biskupcu
z dnia 7 lutego 2018

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BISKUPIEC
NA LATA 2018-2020**

Biskupiec 2017

I. WSTĘP

„Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2018-2020” jest kompleksowym dokumentem określającym najważniejsze kierunki działań mające na celu poprawę jakości życia rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zapobieganie marginalizacji życia rodzin.

Pojawiające się trudności w prawidłowym wypełnianiu podstawowych zadań rodziny, związane z trudną sytuacją mieszkaniową, brakiem stałych źródeł utrzymania, uzależnieniami, chorobami - ograniczają i uniemożliwiają prawidłowe zaspakajanie potrzeb biologicznych, rozwojowych i wychowawczych. Niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb często jest przyczyną konfliktów rodzinnych i niewłaściwych zachowań związanych z uzależnieniami i przemocą w rodzinie.

Z doświadczeń pracowników socjalnych ośrodka pomocy społecznej wynika również, że przyczyny dysfunkcji rodzin wynikają także z braku wiedzy w zakresie potrzeb, nieświadomości problemów oraz brakiem umiejętności związanych z radzeniem sobie w trudnych sytuacjach problemowych, wychowawczych, prawidłową komunikacją w rodzinie, prowadzeniem gospodarstwa domowego jak również brakiem motywacji do zmiany stylu życia, niechęcią do współpracy, negatywnym nastawieniem do pomocy i biernością wobec rozwiązywania swoich problemów. Długotrwały okres utrzymywania niezaradności życiowej, zachowania patologiczne powodują, że spada mobilność tych rodzin, wzrasta natomiast apatia, passywność, nasila się bieda i marginalizacja społeczna. Rodziny te nie są w stanie właściwie wypełniać swoich podstawowych zadań opiekuńczo-wychowawczych – utrwalają jedynie wzorce bierności, bezradności i roszczeń wśród dzieci.

Konieczne jest więc udzielenie im kompleksowego wsparcia w polepszeniu kondycji psychicznej, pobudzeniu do współuczestnictwa w rozwiązywaniu własnych problemów, samodzielnym kreowaniu własnej drogi życiowej, nabycia określonych predyspozycji i umiejętności służących prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny i jej rozwojowi osobowemu i społecznemu

Zaproponowany program stwarza rodzinie możliwość podjęcia wysiłku w eliminowaniu dysfunkcji ograniczających jej prawidłowe funkcjonowanie.

Zainicjowanie i wdrożenie programu , zapewni kompleksową pomoc w odbudowaniu potencjału rodziny, służącemu utrzymaniu optymalnego poziomu jej funkcjonowania. Istotnym jest podejmowanie działań wspierających już na etapie pojawienia się problemu, aby nie dopuścić do sytuacji kryzysowych wymagających interwencji.

Efektywna i skuteczna pomoc rodzinie jest możliwa jedynie przy zaangażowaniu i współdziałaniu specjalistów lokalnych instytucji (pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, kuratora sądowego, policji), w tym również bliższych i dalszych krewnych, jak również samej rodziny. Wynika to z faktu iż nagromadzenie się różnorodnych problemów wymaga często interdyscyplinarnych rozwiązań. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najszybciej. Organizując formy wsparcia na rzecz rodziny obciążonej różnymi problemami, należy konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej zadań, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić pożądaną stan jej funkcjonowania.

„Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2018-2020” jest w znacznej mierze zbliżony układem do poprzedniego dokumentu – Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Biskupiec na lata 2015-2017” i w większości stanowi kontynuację wypracowanych działań.

Podstawą prawną przedmiotowego programu jest art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ((Dz.U. z 2017 r, poz. 697 ze zm.), zgodnie z którym do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

II. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Z danych Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Biskupcu wynika, że na koniec 2016r. Gminę Biskupiec zamieszkiwało ogółem 19091.

Jedną z ważnych kwestii społecznych naszej gminy mającej istotne znaczenie dla funkcjonowania rodziny jest bezrobocie. W roku 2016 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy wyniosła ogółem 1 131 osób, z czego jedynie 17 % posiadało prawo do zasiłku. (dane UPPO wg stanu za rok 2016) . Niepokojącym jest fakt, że bezrobocie coraz częściej dotyka ludzi młodych. W roku 2016 osoby w przedziale 18-44 r.ż. stanowiły 58 % ogółu bezrobotnych.

Sytuacja bezrobocia wywiera bezpośredni wpływ na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej – bezrobocie jest w dalszym ciągu jedną z dominujących przyczyn udzielania świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej. W roku 2016 wśród 994 rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 510 rodzin.

Uwzględniając strukturę gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną – rodziny z dziećmi stanowiły 40% (416 rodzin) ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej. Wśród tych rodzin 43,50% (181 rodz.) stanowiły rodziny niepełne. W większości 72% (300 rodz.) to rodziny wychowujące 1-2 dzieci, pozostałe 116 rodzin wychowywały 3-7 i więcej dzieci. Z analizy sytuacji rodzin wynika, że oprócz bezrobocia i ubóstwa, w rodzinach występują problemy wynikające z bezradności w sferze opiekuńczo-wychowawczej - 38% rodzin; przemoc w rodzinie występuje w 18% rodz.

Z analizy danych MOPS wynika również, że w okresie od stycznia do grudnia 2016 mieszkańcy gminy Biskupiec korzystali z następujących form wsparcia:

- 1067 rodzinom udzielono pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej,
- 563 dzieciom udzielono pomocy na podstawie ustawy o ustanowieniu wieloletniego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.
- 1630 rodzinom udzielono pomocy na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

- 1576 rodzinom udzielono pomocy na podstawie ustawy o o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (świadczenie 500+)

Ponadto w roku 2016 około 344 dzieci objęto pomocą materialną (stypendia, wyprawki) na podstawie ustawy o systemie oświaty

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Prowadzone analizy oraz dotychczasowe doświadczenia w pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej pozwoliły na identyfikację najbardziej istotnych problemów. Zostały one sprecyzowane w formie celów i działań programu, do realizacji których zaangażowane zostaną lokalne podmioty zajmujące się problematyką pomocy rodzinie.

Realizacja programu obejmuje obszary życia rodziny ukierunkowane na :

- *wzrost społecznej świadomości roli rodziny w procesie opieki i wychowania dzieci i młodzieży*
- *podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.*
- *poprawie sytuacji dzieci i młodzieży w rodzinach niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo*
- *poprawa funkcjonowania rodzin w sytuacjach kryzysowych*

Adresaci programu:

- rodziny zamieszkałe na terenie miasta i gminy Biskupiec, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodziny, którym ograniczono lub pozbawiono władzę rodzicielską poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej
- przedstawiciele instytucji i służb działających w sferze pomocy rodzinie (pedagodzy, psychologodzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, pracownicy Sądu Rodzinnego, policjanci, wychowawcy, nauczyciele, terapeuci, socjoterapeuci, kuratorzy społeczni, pracownicy służby zdrowia, duchowni).

Realizatorzy programu

Podmioty działające w zakresie pomocy rodzinie:

Urząd Miasta, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji, Straż Miejska, Sąd Rejonowy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówki oświatowe, lekarze pogotowia ratunkowego, izby przyjęć i niepublicznych poradni ogólnych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r, poz. 1875 z późn zm.),
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r, poz. 1769 z późn. zm.),
3. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r, poz. 697 ze zm.)
4. Ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2016 r, poz. 487 z późn. zm.),
5. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r poz. 1860)

Program jest skorelowany z następującymi dokumentami:

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Biskupiec do roku 2020,
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i Przemocy w rodzinie na terenie Gminy Biskupiec
- Strategią Polityki Społecznej województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020
- Wojewódzkim Programem Polityki Prorodzinnej Województwa warmińsko-Mazurskiego

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny programu:

Poprawa jakości życia rodzin i dzieci poprzez zapewnienie kompleksowego wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie marginalizacji życia rodziny.

Cele szczegółowe, działania i wskaźniki osiągania celów Programu

Lp	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
Cel szczegółowy 1: <i>Wzrost społecznej świadomości roli rodziny w procesie opieki i wychowania dzieci i młodzieży</i>			
1	Organizowanie różnorodnych form edukacji rodziców w zakresie opieki i wychowania dzieci i młodzieży	Gmina, MOPS Placówki Oświatowe organizacje	Liczba. działań edukacyjnych, Liczba rodziców uczestniczących
2.	Wdrażanie inicjatyw prorodzinnych promujących pozytywne wzorce	Gmina, MOPS Placówki Oświatowe organizacje	Liczba. inicjatyw Liczba uczestników
Cel szczegółowy 2: <i>Wzrost umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.</i>			
1.	Realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych skierowanych do rodziców, ukierunkowanych na kształcenie umiejętności wychowawczych	Placówki Oświatowe, Poradnia Psychologiczna, Zespół Kuratorskiej służby sądowej, MOPS	Liczba zorganizowanych szkoleń, prelekcji, warsztatów Liczba osób uczestniczących
2	Organizowanie i tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodziców	Placówki Oświatowe, MOPS, Organizacje	Liczba utworzonych grup, Liczba uczęszczających rodziców
3	Indywidualne poradnictwo – prawne, psychologiczne, zawodowe, terapeutyczne	MOPS Placówki Oświatowe Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna Zespół Kuratorskiej służby sądowej,	Liczba osób objętych wsparciem
4	Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno-edukacyjnych	Gmina Placówki Oświatowe, Organizacje pozarządowe BDK	Liczba imprez Liczba osób
Cel szczegółowy 3: <i>Poprawa sytuacji dzieci i młodzieży w rodzinach niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo</i>			

1	Tworzenie placówek wsparcia dziennego prowadzonych w formie opiekuńczej (koła zainteresowań, świetlice, kluby ogniska wychowawcze) oraz specjalistycznej i w formie pracy podwórkowej oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci	Gmina, MOPS, Placówki Oświatowe, Organizacje	Liczba placówek Liczba dzieci uczestniczących, Liczba rodziców uczestniczących
2	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnych warunkach materialnych	MOPS Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin objętych pomocą
3.	Pomoc w dostępie dzieci do przedszkoli – współfinansowanie pobytu	Gmina MOPS przedszkola	Liczba dzieci objętych wsparciem
4	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w szkołach	Gmina MOPS Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci objętych wsparciem
5	Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w dostępie do edukacji (stypendia, świadczenia socjalne, zasiłki pomocy społecznej)	Gmina MOPS Zarząd Szkół i Przedszkoli	Liczba dzieci objętych wsparciem
6.	Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży	Gmina MOPS, Placówki Oświatowe Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci objętych wsparciem

Cel szczegółowy 4: *Poprawa funkcjonowania rodzin w sytuacjach kryzysowych*

1	Analiza sytuacji środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	Gmina MOPS, Porad. Psych – Pedagogiczna, Placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej służby sądowej Policja	Liczba rodzin
2.	Zapewnienie wsparcia w formie usług Asystenta Rodziny prowadzonych w miejscu zamieszkania rodzin	MOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem
3	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, terapeutyczne)	Gmina, MOPS Poradnia Psych-Pedagogiczna, Placówki Oświatowe, PCPR	Liczba konsultacji, porad
4.	Terapie i mediacje rodzinne	MOPS, PCP{R, Poradnia Psych-Pedagogiczna	Liczba rodzin objętych terapią, mediacją,
5.	Podejmowanie interwencji oraz udzielanie wsparcia w sytuacjach przemocy	Gmina MOPS Zespół Interdyscyplinarny	Liczba osób

		ds. przemocy Policja, Placówki oświatowe, Poradnia Psychol- pedagog. Zespół Kuratorskiej służby sądowej	
6	Realizacja usług opiekuńczych i specjalistycznych	Gmina, MOPS	Liczba rodzin Liczba godzin usług
7	Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.	Gmina MOPS, PCPR, Organizacje pozarządowe	Liczba rodzin wspierających Liczba dzieci
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, terapeutyczne lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Gmina MOPS	Liczba dzieci
Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu i jakości oddziaływań pomocowych służb działających w sferze pomocy rodzinie			
1	Kursy, szkolenia, konferencje, warsztaty dla pracowników instytucji działających w sferze pomocy rodzinie	Gmina MOPS, PCPR, Organizacje pozarządowe	Liczba działań, liczba uczestników

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Środki własne gminy.
2. Środki budżetu państwa i województwa przeznaczona na realizację programów w sferze pomocy rodzinie.
3. Środki z funduszy Unii Europejskiej.
4. Środki z Funduszu Alkoholowego.
5. inne środki pozyskane w ramach konkursów dotacyjnych.

VI. WDRAŻANIE ORAZ MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

Za wdrażanie programu odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Biskupcu, który jest jednocześnie koordynatorem programu.

Jednak kluczową rolę w planowaniu oraz podejmowaniu decyzji strategicznych będą odgrywały władze gminy oraz Rada Miejska w Biskupcu. Natomiast działania praktyczne, wdrażające zaplanowane kierunki działań, będą przede wszystkim Domana jednostek organizacyjnych gminy.

Warunkiem skuteczności i efektywności w osiągnięciu zaplanowanych celów i działań będzie współpraca oraz zaangażowanie lokalnych partnerów – instytucji i organizacji społecznych działających w sferze pomocy społecznej, edukacji, kultury, sportu, bezpieczeństwa, itp. Realizacja

Monitoring odbywać się będzie na podstawie zebranych danych od instytucji i organizacji zaangażowanych w realizację programu. Ocena realizacji programu będzie

dokonywana w okresach 1-rocznych i przedkładana Radzie Miejskiej wraz z rocznym sprawozdaniem.